

Trafi

Liikenteen turvallisuusvirasto

Mobiililaitteiden käytön aiheuttama tarkkaamattomuus rautateiden liikenneturvallisuustehtävissä

Ville Vainiomäki

*Vastuullinen liikenne.
Rohkeasti yhdessä.*

- Esityksen rakenne:
 - Mitä on tarkkaamattomuus?
 - Miksi juuri mobiililaitteet?
 - Miten tarkkaamattomuus vaikuttaa
 - Mitä voidaan tehdä tarkkaamattomuuden torjumiseksi?
 - Johtopäätökset

Tarkkaamattomuus?

- Tarkkaamattomuudella tarkoitetaan ajonaikaisen huomion kiinnittymistä muuhun kuin ajotehtävän turvallisen suorittamisen edellyttämiin tehtäviin.
- Mobiililaitteella viitataan tässä yhteydessä kännyköihin, älypuhelimiin ja tablet-laitteisiin

Miksi juuri mobiililaitteiden aiheuttama tarkkaamattomuus?

- Tarkkaamattomuutta voi aiheutua muistakin syistä kuin mobiililaitteiden käytöstä
- Mobiililaitteiden suosion kasvun vuoksi mobiililaitteiden aiheuttama tarkkaamattomuus on ollut viime vuosina suosittu tutkimusaihe etenkin tieliikenteessä

Kuva: Trafin kuvapankki

Miten tarkkaamattomuus vaikuttaa?

- Tarkkaamattomuus vaikuttaa neljällä tavalla:
 - Visuaalinen, manuaalinen, kognitiivinen ja auditiivinen vaikutus
- Tutkimustuloksia tieliikenteestä:
 - Lisää onnettomuuden riskiä
 - Hidastaa kuljettajan reagointia rajoituksiin ja esteisiin
 - Heikentää jalankulkijoiden tilannetietoisuutta

Miten tarkkaamattomuus vaikuttaa rautatieympäristössä?

- Tutkimuksia toistaiseksi vähän
- Englannissa tehdyn tutkimuksen mukaan keskeiset riskit veturinkuljettajalle:
 - Opasteiden havainnoinnin heikentyminen
 - Heikentynyt tilannetietoisuus
 - Mahdollisia seurauksia näistä mm. luvaton Seis-opasteen ohitus tai ylinopeus

Kuva: Mikael Häggblom / Trafín kuvapankki

Miten tarkkaamattomuus vaikuttaa rautatieympäristössä?

- Santiago de Compostela 24.7.2013
- Chatsworth, Kalifornia, 12.9.2008, 25 kuollutta
- Vaaratilanne 18.3.2015 Hyvinkäällä
- Lisäksi muutama muu lievempi vaaratilanne Suomessa

Miten tarkkaamattomuus vaikuttaa rautatieympäristössä?

- Vaikutuksia muissa tehtävissä ei ole tutkittu
- Onnettomuuksia ei ole juuri aiheutunut, mutta riski on olemassa
- Liikenteenohjauksessa esimerkiksi väärät kulkutiet tai asioiden unohtamiset mahdollisia seurauksia
- Rata- ja vaihtotyössä mobiililaitte voi keskittymisen herpaantumisen lisäksi "varata" työntekijän näkö- tai kuulostaikin kohtalokkaasti

Kuva: Pertti Harstela / Trafin kuvapankki

Mitä voidaan tehdä tarkkaamattomuuden torjumiseksi?

- USA:ssa ja Espanjassa onnettomuuksien jälkeen mobiililaitteiden käyttöä koskevia kieltoja
- Erilaisia kieltoja myös ainakin Australiassa, Kanadassa, Puolassa ja Irlannissa
- Myös Suomessa ongelmaa pyritään kontrolloimaan kielloilla

Mitä voidaan tehdä tarkkaamattomuuden torjumiseksi?

- Englannissa eri toimijoilla on mobiililaitteiden käyttöä koskevia kieltoja tai rajoituksia
 - Kieltojen lisäksi on panostettu koulutukseen
 - Kieltojen vaikutus rajallinen, koska niitä on vaikea valvoa
 - Koulutuksella pyritty lisäämään ymmärrystä tarkkaamattomuuden riskeistä
 - Ennen koulutusta työntekijät eivät täysin tiedostaneet tarkkaamattomuuteen liittyviä riskejä

- Viestintävälineet ja niiden käyttö ovat välttämättömiä sujuvan ja turvallisen rautatieliikenteen kannalta
 - Raili, Kupla...
- Mobiililaitteiden "väärä" käyttö aiheuttaa riskejä rautatieturvallisuudelle
- Tiedon lisääminen mobiililaitteiden käytön riskeistä vähentää laitteiden "väärää" käyttöä

Kiitos!

ville.vainiomaki@trafi.fi

0408281621

